

Amikor felülemelkedünk önmagunkon

Szimchát Torá a legvidámabb dolog a világon, a tökéletes felszabadultság ideje. Amikor az utcán ünneplünk a Tórával, amikor a pad tetején állva énekelünk, amikor addig táncolunk körbe-körbe, míg már összefolyik a világ a szemünk előtt. *Szimchát Torá* a nap, amikor átlépünk racionális lényünk határain.

A lubavicsi rebbe, *Menachem Mendel Schneerson* rabbi magyarázata szerint (*Likutei Szichot*, 4. kötet) az intellektus nem az egyetlen út, ami a Tóra megismeréséhez vezet. Míg tanulással megismerhetjük a Tóra egyik dimenzióját, addig van egy másik, végtelen dimenziója, ami túlmutat az emberi értelem határain.

Ahogy az Örökkévaló végtelen, határtalan és korlátlan, ugyanígy a Tóra is túllép az

emberi értelem határain. Ha az ember kapcsolódni akar a Tórához, akkor elköteleződésének ezt a végtelenséget kell tükröznie. Éppúgy, ahogy a *Szináj hegyi Tóra-adás*nál őseink kinyilvánították, hogy mérlegelés és fenntartások nélkül követik az Örökkévaló parancsait: „Megcselekedjük, és meghallgatjuk”.

*Szimchát Torá*kor felülemelkedünk a Tóra emberi elme számára felfogható dimenzióin, és ahhoz az aspektusához igyekszünk kapcsolódni, ami egy az Örökkévalóval. Ez történik, amikor körbe-körbe táncolunk a Tórákkal, ebből a körtáncból ered az ünnep eufóriája, amelyben egy testként mozdul a közösség. Amelyben egyesül a zsidóság, vallásoságtól, tanultságtól függetlenül.

Szimchát Torá az őszi ünne-

pek záróakkordja. Az ünnepek ráirányítják figyelmünket az Örökkévalóval való kapcsolunk belső lényegére. A nagyünnepek elmúltával következnek a dolgozós hétköznapiak – a kettő között pedig a felszabadult örömet nyújtó *Szimchát Torá* áll. A lelki magaslatokból biztonságosan kell leszállnunk a hétköznapi talajra, ebben segít nekünk a Tóra öröme, amikor megtapasztalhatjuk, hogy „Izrael, a Tóra és a Szent, áldott Ő, egyek.” (*Zohár* III. 73a). Ezek az ünnepek megerősítik az Örökkévalóval való kötelékünket és feltöltötenek bennünket az új esztendőre, előrevetítve mindazokat az örömnünnepeket, amik a megváltás eljövetele után várnak ránk.

Steiner Zsófia

Tóraavatás Budapesten

Szukoti hajós buli

Tudtad, hogy szukkoti sátrat nem csak a szárazföldön lehet építeni, hanem akár egy hajón is? Pedig így van, és az Átiddal most azt is kipróbálhatod, milyen egy ilyen sátorban bulizni! Akár tagja vagy az Átiddnak, akár nem, ha még nem múltál el 30 éves, várunk a hajószukkában!

Október 3-án, 22. órától indul a hatalmas szukkoti buli-hajó, zenével, táncsal és kóser enni-innivalóval várunk! Ne maradj le a sátrak ünnepének legnagyobb és ingyenes partijáról, jelentkezz még ma az atid@zsido.com e-mailcímen.

További részletekért figyeld a facebook oldalunkat!

Ráckevei sábaton

Ha egy igazi sábesz keretében emlékezetes hétvégét szeretnél kellemes környezetben, jó társaságban, családi hangulatban eltölteni, akkor Ráckeve a legjobb választás. A négycsillagos wellness hotel, a felejthetetlen sábaton hangulat, az érdekes előadások és gyerekprogramok egyszerre adnak kikapcsolódást testnek és léleknek. Az őszi sábaton témája: a zsidó történelem nagyjai.

Időpont:

október 30-november 1.

Jelentkezés és további információ: 268-0183 vagy a posta@zsido.com címen

Szukoti karnevál a parkban

Október 4-én a Szent István parkban várják az ünneplő gyerekeket 10-16 óráig egy fergeteges szukoti karneválon az Alef Kids szervezői. Gólyalásbas bemutató és go-kart, arcfestés és svédasztal: itt minden együtt van egy sátoros bulihoz!

Hetiszakasz

A Tóra utolsó szakasza

Vözet Hábráhá (5Mózes 33:1–34:12.) – mindig Szimchát Tóra ünnepén olvassák fel a zsinagógákban. Ez a Tóra utolsó szakasza, befejezése. Felolvasása után rögtön megkezdik a soron következő szakasz, az első szakasz (Brésit) felolvasását, hogy a folytonosság biztosított legyen. Mintahogy Jákob a fiait, akikről

a törzsek lettek elnevezve, halála előtt maga köré gyűjtötte és mindegyiket méltatta érdemük szerint az utolsó órák előtt, ezt tette Mózes is. Egész Izraelhez szól az összefoglaló mondat: boldog nép, mert az Örökkévalóban bízhat. Az áldások után felment Mózes a Piszgá csúcsára, de lejönni nem látta senki.

Zsidó világhíradó

A gyöngyösi zsinagógában koncertezett a Fesztiválzenekar

Nagykanizsa, Mezőcsát és Pápa után Gyöngyösön folytatódott a Budapesti Fesztiválzenekar és az EMIH közös Újjászülető zsinagógák című sorozata, melyet 2014-ben indítottak el.

A gyöngyösi hangversenyen Seiber Mátyás, Puccini, Sosztakovics, Kovács Béla és Jávor Ferenc művei hangzottak el, a zsinagógákról pedig Köves Slomó vezető rabbi tartott előadást. A Fesztiválzenekar zsinagógakoncertjeivel szeretné elérni, hogy minél többben ismerjék meg a magyarországi zsidóság kultúráját és történetét, és az üresen álló zsinagógák újra megteljenek élettel.

A Fesztiválzenekar ingyenes koncertjén több mint 350-en vettek részt. A rendezvényen Weisz Péter hitközségi elnök bejelentette: a gyöngyösi

hitközség az idei költségvetésből százmillió forintot kap a zsinagóga megvásárlására és az Együttélés Háza projekt elindítására. A pénzt a templom megvétele, a körülötte lévő pavilonok elbontására, valamint tervezési munkára fordítják. A közösség további ötmillió forintot kap a város szélén lévő zsidótemető rendbetételére.

A zsinagóga továbbra is ott hont ad majd kulturális rendezvényeknek, bízva abban, hogy rövid időn belül Gyöngyös egyik szellemi központja lesz.

Forrás: heol.hu

Fotó: Czímer Tamás

FIATALNAK MARADNI

Mózes százhusz éves volt mikor meghalt, de szeme élessége és ereje az utolsó pillanatban is a régi volt. Az a vezetési stílus, amit képviselt kimerítő és volt idő mikor közel járt a kétségbeeséshez és kiégéshez. Mi volt a titka, hogy szeme éles maradt és ereje nem csökkent?

Mózes sosem vesztette el vízióját és eszményképét. Pont annyi szenvedély volt benne halálakor, mint fiatalságában. Elkötelezettsége az igazság, könyörület és szabadság iránt megalkuvást nem ismerő volt.

Sose felejtette el az égő csipkebokor vízióját. Ez volt ő, akiben mindig volt tűz, de sosem égett ki. Az eszmék azok, amik az ember lelkét életben tartják, akár a történelem legkeményebb elnyomó rezsimjei során is. Ha egy magasabb eszme meg tudott kapaszkodni az emberek szívében, újratöltötte őket erővel, hogy képesek legyenek védekezni a nehézségek ellen.

Életére visszanézve, Mózes is biztosan megkérdőjelezte, hogy véghez vitt-e egyáltalán valamit. Negyven éven keresztül vezette az embereket anélkül, hogy esélye lett volna elérni az Ígélet Földjét.

Törvényeket adott az embereknek, amiket gyakran megszegtek. Csodákat vitt véghez, de ők tovább elégedetlenkedtek.

Először a cinikusok is nagy várakozásokkal indulnak neki a terveiknek. Majd felfedezik, hogy az élet nem könnyű, a dolgok nem pont úgy alakulnak, ahogy remélik. Az erőfeszítéseik akadályba ütköznek, a terveik kisiklanak. Így végül visszavonulnak magukba. Másokat hibáztatnak a saját sikertelenségükért, s mások bukásaira kezdenek fókuszálni. Ez egyfajta halál.

Mózes szeme éles maradt, nem vesztette szem elől vízióját: fiatal maradt. Nem lett cinikus, reményvesztett vagy szomorú, habár elég oka lett volna rá. Tudta, hogy lesznek célok, amiket nem fog tudni véghez vinni életében, így megtanította a következő generációt, hogy hogyan ériék el azokat. A halandó Mózes elérte ezen keresztül a hallhatatlanságot. Ugyanígy, lábnyomain járva érhetjük el mi is. A jók, amiket cselekszünk tovább élnek, az áldások melyeket mások életébe hozunk sosem hálnak meg.

Mázl tov

Gratulálunk Faith Asernek és Rachelnek fiuk, Menachem Mendel hajvágása alkalmából! Kívánjuk, hogy neveljék gyermeküket tovább a zsidóság útján, Tóra tanulása, micvákra és zsidó esküvőre!

„MENJ JAPÁNBA!” (II. rész)

Az első részben, a Rebbe sürgette Marvin Tokayer rabbit és menyasszonyát, hogy költözzenek Japánba, és segítség az ottani zsidó életet, amit Tokayer rabbi és menyasszonya tiszteletteljesen visszautasítottak.

Nem sokkal azt követően, hogy a Rebbével beszéltem, kaptam egy telefonhívást Japánból a zsidó közösség elnökétől. Közölte, hogy New Yorkban van és szeretne velem találkozni.

Váratlanul felajánlotta a rabbi pozíciót a japán zsidó közösségben.

Visszautasítottam, mire egy hónap múlva megint hívott. Megint találkoztunk, és én megint visszautasítottam. Mire harmadjára újból megkeresett, végre ráálltam. A feleségemmel azt gondoltuk, hogy talán jó ötlet lehet két évre elvállalni a munkát. Együtt lehetnénk mindentől távol, jó lehetőség arra is, hogy megerősítsük a házasságunkat, ráadásul közel lennénk Szingapúrhoz, Hong Konghoz és Bangkokhoz is. Egy jót vakációnak a Távol-Keleten.

Egy évvel később az egész háztartásunkat, javainkat, könyveinket Japánba hajóztattuk. A feleségem az első gyerekünkkel volt várandós, így úgy döntötünk, hogy megvárjuk a baba megszületését mielőtt Japánba mennénk mi is.

De akkor hirtelen és teljesen váratlanul édesapám elhagyott minket. Mialatt a süvét ültem, egy levél érkezett a Rebbitől, melyben vigasztalt az engem ért veszteségért. Ez nagyon sokat jelentett nekem, mert újra küszködtem a döntéssel, hogy menjek vagy maradjak. De most egy újabb dilemmával is szembe kellett néznem: itt hagyhatom-e édesanyámat ennyi időre? Nem tudtam mitévő legyek.

A süvé után hívtam a Rebbe irodáját, és kértem egy találkozót. Azonnal kaptam időpontot. Először köszönetet mondtam, kifejezve milyen sokat jelentett nekem és édesanyámnak a tőle kapott levél, amit vagy százszor elolvastunk.

De ezután mondtam neki, hogy már nem vagyok benne biztos, hogy a jelenlegi helyzetben is mennem kéne Japánba. Aggódtam édesanyáért, és azért is hogy esetleg nem fogok tudni minden nap Káddist mondani édesapám után abban az országban.

Ő azt válaszolta: „Mened kéne. Ha aggódsz édesanyáért, inkább vidd őt is magaddal, de ne hátrálj meg”.

Majd elkezdte magyarázni, hogyan kéne működjek ott. „Te leszel az egyetlen rabbi a térség-

egy tanácsadót, akinek szükség esetén tudok kérdéseket címezni zsidó jogi kérdésekkel kapcsolatosan, egy szaktekintélyt, akit fel tudok hívni. Mondtam neki, hogy Moshe Feinstein rabbit szeretném ilyen esetekben, a

Marvin Tokayer rabbi nyolc éven át volt Japán egyetlen rabbija, s ez idő alatt számos könyvet írt a japánok judaizmusáról.

ben. És nem csak egy zsinagóga rabbija leszel, hanem az egész közösség a rabbija, még azoknak a zsidóknak is, akik nem járnak a zsinagógába. Nyitva kell legyél mindenki számára, és mindenkinek tudnia kell, hogy a barátjuk vagy, hogy mehetnek hozzád, és hogy menni fognak hozzájuk, ha szükségük van rád. Akár látogatják a zsinagógát, akár nem, figyelned kell rájuk.

Mondta, hogy alapítsak iskolát, s tanítsak Misnát, írott szövegen keresztül. „Használd szöveget, bármilyet, amit csak szeretnél, de írott szövegen keresztül taníts, mert akkor, ha még nem is szeretik, amit te mondasz, tanítasz, náluk lesz az eredeti szöveg. Ha csak előadást tartasz nekik, az az egyik fülkőn bemeleg, a másikon meg ki, de ha van eredeti szövegük, lesz náluk valami, amit hazavihetnek magukkal.”

Azt is mondta, hogy tanuljak Tórát a feleségemmel együtt, különösen Humást és Rásit.

„Tanuljátok együtt, és egyesíteni fog titeket. Egyedül lesztok ott, távol a családtól és a barátoktól. Ez egy együtt töltött minőségi idő lehet számotokra.”

Azt tanácsolta továbbá, hogy válasszak magamnak itthonról

Rebbe erre azt válaszolta: „Nagyon jó ötlet, meg fogom említeni a neved neki és kérem, hogy fogadja a hívásaid, mivel hogy hatalmas terület tartozik a felelősség alá.”

Majd azt mondta: „Éld a Tórát napról-napra”. És ezzel megadta nekem új küldetésem mottóját. Leírtam egy kis kártyára, és onnantól fogva mindig magamnál tartottam: „Éld a Tórát napról-napra.”

Az ott töltött évek bizonyultak később a legszebbeknek életünkben. Egy egész világ tárult ki előttem, rengeteget tanultam magamról, mint emberről, zsidóról, s mint amerikaiáról.

Fantasztikus két évet töltötünk el, majd a harmadikat, negyediket, ötödiket, s végül nyolc évre nyújtottuk ott tartózkodásunkat. Először azt mondtam, hogy nem szeretném a gyerekeimet oda küldeni iskolába. De mivel elhatároztam, hogy csak akkor távozom, ha megtaláltam az utódomat, nem volt választásom, beírtam őket a helyi iskolába.

Ez idő alatt megfigyelhettem, hogy a Japánok kíváncsiak a judaizmusra, különösen a Talmudra. Egy nap valaki felhívott és megkérdezte, hogy kölcsön-

kérhetné-e a Talmudot. „Éjszaka elolvasom, és reggelre hoznám is vissza” - mondta. Magamban mosolyogva, tanácsoltam neki hogy hozzon e célra egy taligát. Az illető csak akkor realizálta a Talmud hatalmas terjedelmét mikor jött érte, hogy elvigye.

A beszélgetésünk után javasolta, hogy írjak egy bevezetőt a Talmudhoz, s fordítsam le Japánra a legjobb történeteit, bölcsességeit. Meg is tettem. A könyv a legkeresettebb bestseller lett Japánban, közel egy millió példányt adtak el belőle, s a mai napig árulják; azt hiszem most éli tizenharmadik kiadását.

Bármennyi év telik el, soha nem felejttem el a találkozásomat a Rebbével, és amit a szemei kifejeztek. Meleg volt, és szép, ugyanakkor mélyre hatoló. Úgy látszott, hogy keresztüllát rajtam. Ez egy emlék, amit nem tudok kitörölni, és ezt nehéz olyan valakinek átadni, aki nem találkozott vele. Az volt az érzésem, hogy ő az az ember, akit nem tudsz becsapni. Nem átlag ember volt, hanem különleges ereje volt, olyan közel volt a szentséghez amilyen közel emberi lény csak lehet...

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség

Minél lejjebb, annál feljebb

Minél magasabban van valami, annál mélyebbre esik. Így a legmagasabb kinyilatkoztatásokra is a legalacsonyabb helyeken találhatunk rá.

Ezért, ha olyan helyre kerülünk, ahol látszólag hiányzik a szellemi szféra jelenléte, ne veszítsük el a reményt. Minél lejjebb vagyunk, annál magasabban lévő dolgot érhetünk el.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Rejtvény

Heti:

Melyik ünnepen olvassák ezt a hetiszakaszt?

Hova ment Mózes az áldások után?

Múlt heti:

Mit ígér meg Mózes?

Megígéri Mózes, hogy az Örökkévaló megbosszulja majd szolgálóinak kiontott vérért, és engesztelést ad országának és népének.

Melyik hegyre kell felmennie Mózesnek?

Nebő hegyére megy fel.

Imaidők

Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5.)

Hétköznap: 8.00: Reggeli ima

Szerda-csütörtök:

18:15: Délutáni-esti ima

(a Keren Or-ban)

Péntek este:

18:00: Hetiszakaszt tanulás

18:30: Minchá,

utána Kábálát Sábát

Szombat:

8.45: Hetiszakaszt tanulás

9:15: Reggeli ima, majd kidus

18:10: Délutáni ima, majd

szeudá slisit

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek

(munkanapokon):

6.30: Reggeli ima

Péntek este:

19.00: Tanulás

18.00: Esti ima, majd kidus

Szombat: 9.30: Tanulás

10.00: Reggeli ima,

majd kidus

A zsidóság zászlaja

Az ADL (Rágalmazás-ellenes Liga) sokszor szerepelt már újságunk hasábjain, és nem ismeretlen olvasóink előtt *Abraham Foxman*nek, a liga nemzetközi igazgatójának a neve sem. Az antiszemitizmus és kirekesztés elleni küzdelem élharcosának különleges kapcsolata van Szimchát Torá ünnepével.

A történet a II. világháború idején kezdődött, amikor Foxmanék csecsemő fiukat, Avrahamot, a család dajkájára bízta, aki – életét kockáztatva – magához vette, megkereszteltette és saját fiaként katolikusnak nevelte az Avrahamból Henrikké lett fiút. A háború véget ért, a dajka úgy gondolta, korábbi munkaadói bizonyára meghaltak, így 1945-ben örökbe fogadta a gondjaira bízott gyermeket.

A Foxman házaspár azonban túlélte a vilnai gettót és túlélte a koncentrációs tábor poklát is. *Joseph Foxman* visszatért a fiáért, ám hosszú idő és egy

sor per kellett hozzá, hogy visszakaphassák gyermeküket. A szülők türelmesen vezették vissza gyermeküket a gyakorló katolikus életből a vallásos zsidóságba.

Édesapja Szimchát Torákor elvitte a vilnai nagyzsínagóga, hogy a zsidóság örömet is lássa a fiú. Az egykor aktív zsidó életnek otthont adó

vilnai zsinagógában aznap holokauszt túlélők ünnepelték Szimchát Torát. A kisfiú számára minden ismeretlen volt – mégis valahogy ismerős és vonzó. Egyszer csak egy orosz katonaruhába öltözött férfi lépett hozzájuk, és Avrahamra mutatva megkérdezte: zsidó a kisfiú?

Zsidó, bólintott az édesapja, mire a férfi könnyekben tört ki: négy éve nem látott élő zsidó kisgyermeket. Lehajolt a fiúhoz: volna kedved a válámlamra ülni és táncolni velem? Édesapja biztatására a kisfiú az idegen nyakába kapaszkodott, aki könnyes szemmel táncolt a gyermekkel, egyre azt ismételve: „Ő a zsidóság zászlaja.”

Ez az első kapcsolat a zsidósággal, amire Abe Foxman vissza tud emlékezni.

A rabbi válaszol!

Miért eszünk Szimchát Torákor töltött káposztát?

Kedves Rabbi!

Egy zsidó szakácskönyvben olvastam, hogy szokás Szimchát Torákor töltött káposztát enni? Honnan ered ez a hagyomány és hol terjedt el?

Üdv: Zsuzsa

Kedves Zsuzsa!

Valóban van ilyen szokás, bár nem különösebben elterjedt.

Van, aki Hosáná Rábákor eszik káposztát egy nyelvi egybeesés miatt. Az ezen az ünnepen mondott Hozsannák-

ban ugyanis elhangzik: „kol mevászér, mevászér veomer” (A hírnök hangja, a hírnök így szól), ami a jiddisül beszélők számára ugyanúgy hangzott, mint az, hogy „kohl mit wasser”, vagyis káposzta vízzel. Innen ered a főt káposzta évésének szokása ezen a napon.

Ezzel szemben a Szimchát Torái szokás egy másik nyelvi egybeeséséből ered, mégpedig onnan, hogy a keruv hangsor héberül jelenthet angyalt és káposztát is. Így a Szentélyben

a Frigyládát őrző angyalokra utalva jött szokásba a káposzta fogyasztás Szimchát Torákor. Ráadásul a keruv szó anagrammája a báruch szónak, ami áldottat jelent, amivel utalnak az ünnepen olvasott Tórai szakasz kezdő mondatára: „És ezek az áldások”.

Ugyanakkor a töltelékkel feltekert káposzták a Tóratekercekre emlékeztetnek, így lett ez a fajta káposzta népszerű étele az ünnepek.

Üdvözlettel: a Rabbi

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: (+36-1-268-0183)

www.zsido.com / info@zsido.com

Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**

Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

Szerkesztő: **Golubovics Martina**

Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**

ISSN 1416-4604

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza.

Kérjük ne dobja el!

Meg jelenik az
**Egységes Magyarországi Izraelita
Hitközség** támogatásával.

